Evaluatie Gereglementeerde Boekenprijs

GAU vzw

Uitgevers en importeurs van fictie, kinderboeken en non-fictie actief in Vlaanderen en Brussel

Noorderlaan 98 bus 36

2030 Antwerpen

Doelstellingen GBP

- divers en breed beschikbaar aanbod
- bescherming van de Nederlandstalige letteren
- verhoging van de toegankelijkheid van het boekenaanbod bij het publiek door de promotie van een groot aantal verkooppunten
- bescherming van de kwaliteitsboekhandel (dalende trend doen afnemen & zelfs keren)
- evaluatie = effecten van het decreet op het ecosysteem van het boekenvak ?
  – aantal boekhandels en/of verkooppunten met een minimaal aanbod ?
  – aantal Vlaamse uitgeverijen actief op de Vlaamse boekenmarkt ?
  – productie/afzet/omzet/aanwezigheid in boekhandel van genres en titels van literair-culturele boeken en totale aanbod ?

Wat zien we in de cijfers 2020 vs. 2016 ?

Algemene evolutie:

- algemene omzetgroei : +11% (over 4 jaren)

- afzetdaling -3% (-447.000 ex.)

- literair-cultureel stijgt met +3,7% in afzet
- kinderboeken dalen met -7% in afzet -> leesbevordering ?
- overige boeken dalen met -11% in afzet

- Nederlandstalige aantallen dalen -7% -> zorgwekkende trend voor auteurs & uitgevers
- aantal verkochte ex. Nederlandstalig literair-cultureel is net status quo

- gemiddeld aantal verkochte ex. van nieuwe (2020) titels literair-cultureel daalt naar 122 (was 297 in 2016) -> impact uitgevers & auteurs

Wat zien we in de cijfers 2020 vs. 2016 ?

Algemene evolutie:

- boekhandelsketens dalen met -20% in afzet en -16% in omzet (hun marktaandeel daalt van 62,9% naar 47,8%)… sterke verschuiving naar online?!

- zelfstandige boekhandelaars dalen -9% in afzet maar stijgen met 4,8% in omzet (hun marktaandeel daalt van 4,2% naar 4,0%) … dus houden redelijk stand

- Vlaamse uitgevers staan in omzet nog slechts voor 35% van het aanbod (was 39%)
  bij nieuwe 2020-titels bestaat 60% van de omzet uit import
  bij nieuwe 2020-titels literair-cultureel bestaat 72% van de omzet uit import

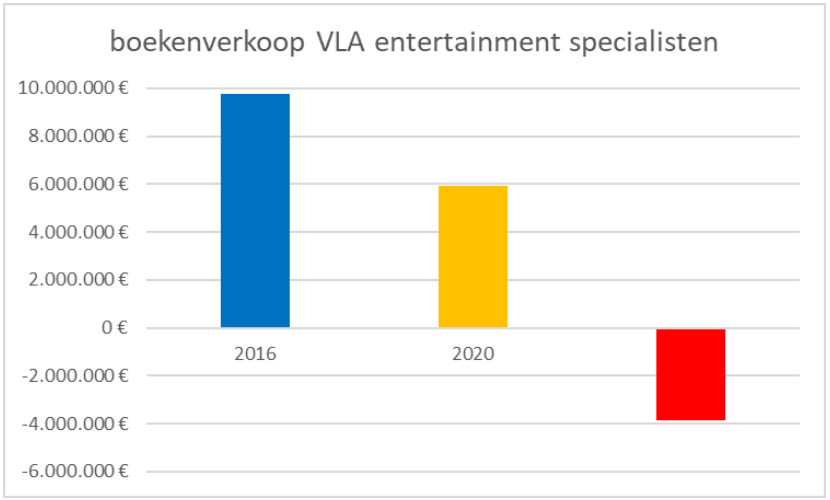
- en wijziging van het consumentengedrag tussen 2016 en 2020 ? ….

⇨ evaluatie GBP : slechts enkele positieve punten

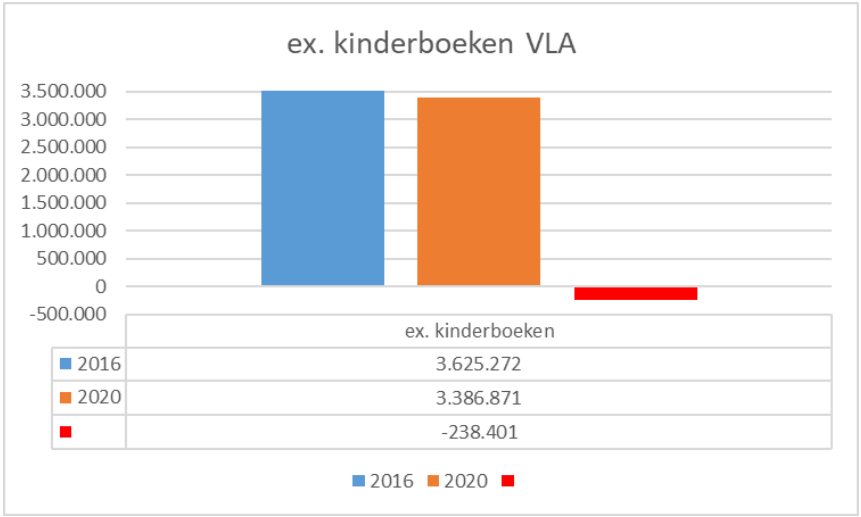
Wat zien we in de cijfers 2020 vs. 2016 ?

daling entertainment specialisten

= daling aantal verkochte kinderboeken

=

-238k ex. = -6,6% kinderboeken

53% van de totale daling=kinderboeken

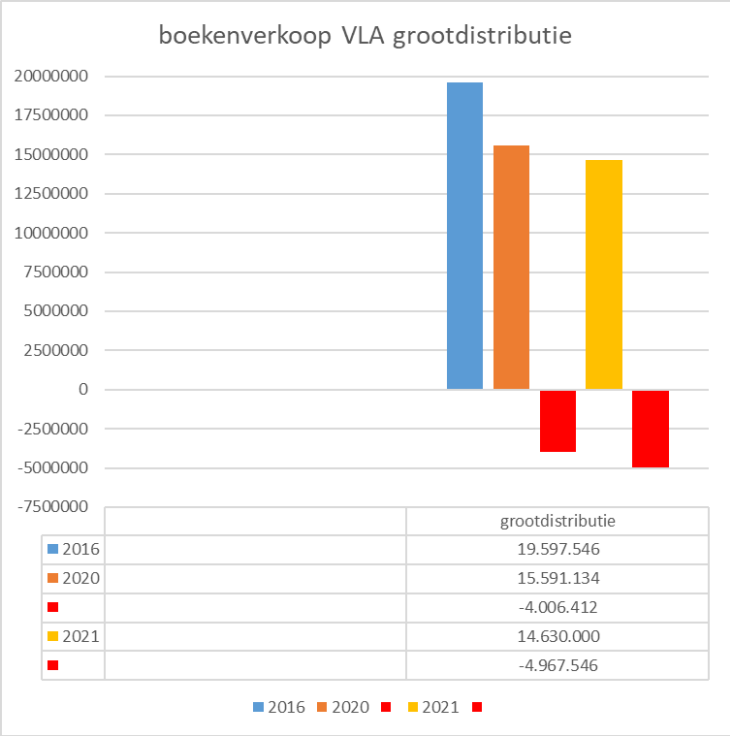
(bron GfK)

⇨ **veel mensen kopen geen/minder kinderboeken !**

Wat zien we in de cijfers 2020 vs. 2016 ?

omzetverlies algemene retailers

= omzetverlies Vlaamse uitgeverijen

(bron GfK)

GBP = zware daling aanbod categorie boeken
bij algemene retailers

tot meer dan halvering van lineair in de winkels !

netto-impact op 4 grootste Vlaamse uitgeverijen
= - 4,120 mio € omzetverlies !

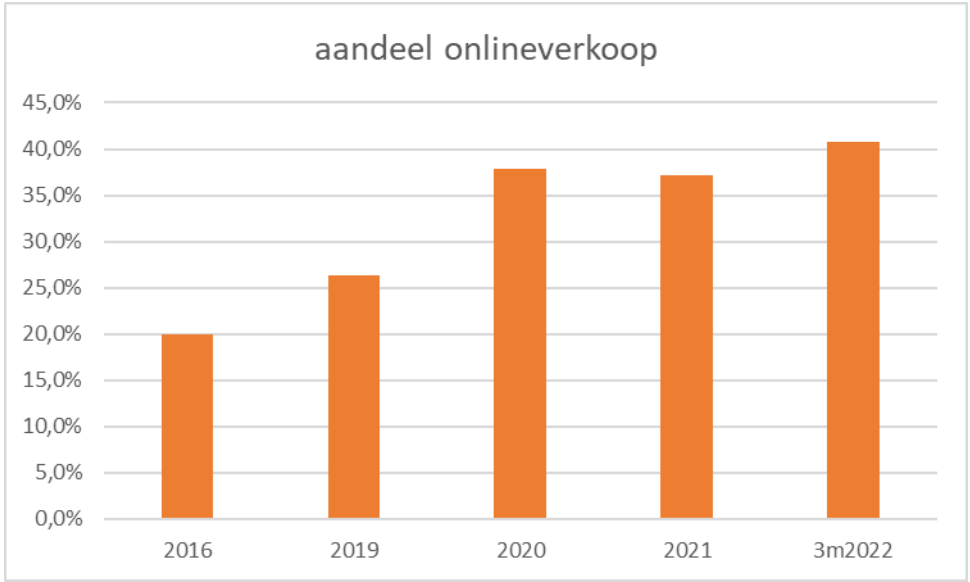
(bron uitgevers)

= equivalent van 2,5 uitgeverijen

veel mensen kopen geen/minder boeken !

Wat zien we in de cijfers 2020 vs. 2016 ?

enorme groei online; pre- & post-corona !

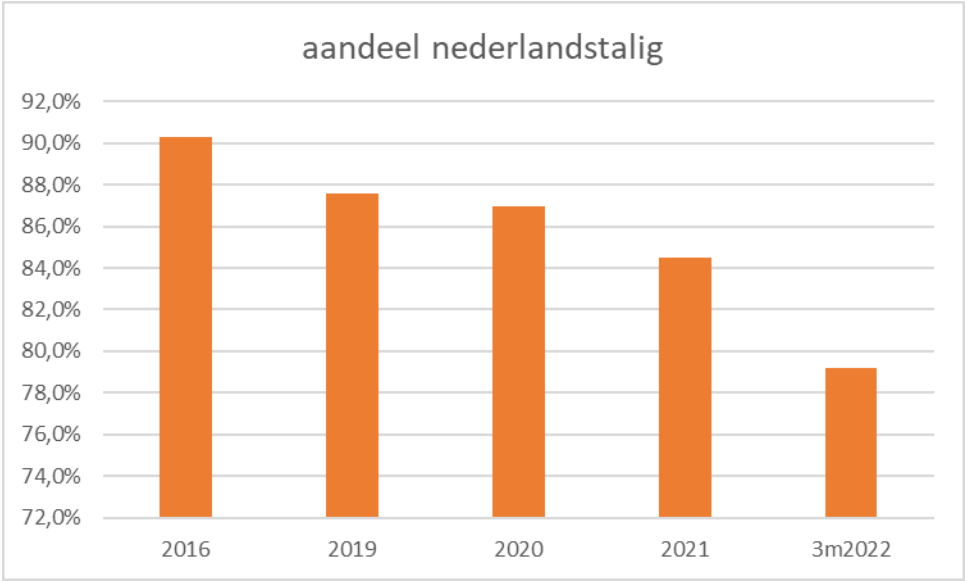

1 key-motivator
voor de consument
=
service
&
prijsvoordeel

(bron GfK)

Wat zien we in de cijfers 2020 vs. 2016 ?

online gaat samen met daling Nederlandstalig !

(bron GfK)

gevolgen Vlaamse uitgeverijen:

- daling aantal nieuwe titels
- daling gemidd. aantal verkochte stuks
- daling totaalafzet en -omzet
- dalende aantallen literair-cultureel (literair & kinderboeken)

Rentabiliteit: onder druk!
Impact op auteurs !

Vlaamse uitgeverijen

- ✓ doelstelling: divers aanbod boeken breed en laagdrempelig bij de mensen brengen
- ✓ leescultuur bevorderen; ook “populaire” uitgaven !
- ✓ Vlaamse uitgevers zijn sterk in populaire genres van fictie (breed; feel-good), non-fictie, kinderboeken en strips
- ✓ Vlaamse uitgevers hebben nood aan deze inkomsten voor ontwikkeling literair en ontdekking nieuwe talenten
- ✓ GBP = omzetverlies

álle verkoopkanalen nodig ! = brede toegankelijkheid álle doelgroepen
= economische noodzakelijkheid

boekenverkoop & GBP de laatste 5 jaren

- ✓ de consument is leading en shopt vaak daar waar hij/zij voordeel vindt
- ✓ veel consumenten kopen boeken enkel bij impuls en/of bij prijsvoordeel (en niet in een boekhandel)
- ✓ diverse algemene retailers reduceren sterk hun boekenaanbod door GBP-restricties
- ✓ buitenlandse online-spelers respecteren Vlaamse wetgeving niet

⇒ er worden minder (Nederlandstalige) boeken verkocht
waar is de marktverbreding ?
waar is de impuls voor de consument om meer te gaan lezen ?

⇒ omzetverlies boekhandelsketens

⇒ omzetverlies Vlaamse uitgeverijen (& voor Vlaamse auteurs)

Suggesties vanwege de Vlaamse uitgevers

- GBP afschaffen ?
  enerzijds dan ook boekhandelketens terug gebruik laten maken van prijs als concurrentie-instrument?
  anderzijds is de GBP-prijsrestrictie geen echte rem op literaire uitgaven

OF korte termijn-tussenstap

- GBP-promotiemogelijkheid uitbreiden van 10% naar 20% met individuele toepassingsmogelijkheden

en/of

- GBP-toepassing voor bepaalde categorieën uitsluiten: populaire fictie - kinderboeken – populaire non-fictie – strips ….

-> de impact van deze remediëring evalueren ten laatste na eind 2023
= marktverbreding – leesbevordering – toegankelijkheid voor mensen waarvoor prijs belangrijk is

EN lange termijn-oplossing

- politieke actie voor Europese uniformisatie GBP